

Cizí tělesa v močovém měchýři

MUDr. Raed Zouman

Urologické oddělení, Nemocnice Břeclav

S cizím tělesem v močovém měchýři se setká skoro každý urolog. Na ukázkou předkládám několik kazuistik z let 2018–2023.

Klíčová slova: cizí těleso, nativní rentgenový snímek pánve, cystoskopie, cystotomie.

Foreign bodies in the bladder

A foreign body in the bladder is encountered by almost every urologist. Several case reports from the years 2018 to 2023 are presented.

Key words: foreign body, plain pelvic x-ray, cystoscopy, cystotomy.

Úvod

Cizí těleso se do močového měchýře může dostat cestou přirozenou – neinvazivně uretrou, nebo cestou nepřirozenou – invazivně přes stěnu močového měchýře. Za cizí těleso můžeme považovat jakýkoliv předmět či jakoukoliv cizorodou látku, která je vpravena do těla pacienta (2).

Nejčastějším důvodem zavedení cizího tělesa uretrou je masturbace. Stává se tak často u osob se sníženým intelektem nebo u osob s poruchami osobnosti. Výjimkou není ani mimovolné vklouznutí předmětů do močového měchýře při autokatetrizaci (1).

Cizí tělesa v močové trubici jsou pozorována při iatrogením poranění, samozavedením a zřídka migrací ze sousedních míst. Vlastní vložení cizích těles do močové trubice se obvykle provádí pro erotickou stimulaci (3).

Dle studie, která byla provedena ve Spojených státech amerických v letech 2010–2014, měla cizí tělesa v močové trubici, močovém měchýři a penisu významnou souvislost s poruchami duševního zdraví, týkající se až 35,6% vyšetřovaných pacientů. U pacientek s cizími tělesy ve vulvě a vagině byla prevalence poruch duševního zdraví nižší, pouze 6,1%.

Zavedení cizích těles je častější u mladých žen, kdy je většina z nich vulvální a vaginální. Cizí tělesa v močové trubici a močovém měchýři se vyskytují i u starších pacientů mužského pohlaví. Jejich odstranění bývá spojeno s delší hospitalizací a vyššími náklady (6).

Pacienti bohužel často přicházejí k lékaři opožděně, již s komplikacemi. Komplikace, které jsou spojené s přítomností cizího tělesa v močovém měchýři, mohou nastat bezprostředně po zavedení cizího tělesa, nebo se objeví až s odstupem času. Nejčastěji se jedná o infekce močových cest, tvorbu dekubitů a divertiklů močového měchýře, píštělí, striktur, poruchy erekce a tvorbu litiázy (4).

Nález cizího tělesa v dolních močových cestách, zavedeného při sexuálně motivovaných aktivitách, není v urologické praxi nic neobvyklého. Diagnostika spočívá v odebrání anamnestických dat, pokračuje klinickým vyšetřením pacienta a je doplněna použitím zobrazovacích metod. Řešení spočívá v extrakci cizího tělesa endoskopicky nebo otevřenou cestou (5).

1. kazuistika

Pacientka sledovaná na psychiatrii byla přijata na urologickou ambulanci pro sebepoš-

Obr. 1. Rtg snímek pánve s nálezem cizího tělesa

kozování, které trvá delší dobu. Udává, že si zavedla tužku do močové trubice, asi 8–10 cm dlouhou, širokou 0,5 cm. Pacientka je bez mikčních potíží, ale udává bolesti v podbřišku, teploty neguje. Doplnili jsme nativní rtg snímek malé pánve s potvrzením cizího tělesa v močovém měchýři (Obr. 1). Provedli jsme cystoskopii a extrakci cizího tělesa, močový měchýř a uretra nebyly poškozeny (Obr. 2). Doba hospitalizace byla 3 dny.

2. kazuistika

Pacient přichází akutně k vyšetření pro polakisurie, dysurie a obtížné močení. Udává, že si zavedl nabíjecí kabel do močových cest a následně jej nemohl extrahovat. Při fyzikálním vyšetření byl viditelný konec kabelu zavedeného do močových cest (Obr. 3). Na ambulanci jsme provedli pokus o extrakci, nelze. Doplnili jsme